UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (seitsemäs jaosto)

24 päivänä toukokuuta 2012 *

Maatalous — Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto — Asetukset (EY) N:o 1257/1999 ja (EY) N:o 817/2004 — Maatalouden tuotantomenetelmien ympäristötuki — Tarkastukset — Maataloustuen saaja — Paikalla tehtävän tarkastuksen estäminen — Kansallinen sääntely, jonka mukaan kaikki usealta vuodelta maksetut tuet on palautettava — Yhteensoveltuvuus

Asiassa C-188/11,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Itävalta) on esittänyt 12.4.2011 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.4.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Peter Hehenberger

vastaan

Itävallan valtio,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Malenovský sekä tuomarit E. Juhász ja G. Arestis (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Mazák,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.3.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Peter Hehenberger, edustajanaan Rechtsanwalt K. F. Lughofer,

— Itävallan hallitus, asiamiehinään A. Posch, S. Schmid, G. Holley ja D. Müller,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään I. K. Chalkias ja A. E. Vasilopoulou,

— Euroopan komissio, asiamiehinään G. von Rintelen ja B. Schima,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 (EYVL L 160, s. 80), luettuna yhdessä asetuksen N:o 1257/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 29.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 (EUVL L 153, s. 30) kanssa, tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on maanviljelijä Peter Hehenberger ja vastaajana Itävallan valtio ja joka koskee Itävallan viranomaisten Hehenbergerille useilta vuosilta asetuksen N:o 1257/1999 perusteella myöntämien maatalouden ympäristötukien palauttamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 1257/1999 VI luvussa, jonka otsikko on ”Maatalouden ympäristöohjelma”, olevassa 22 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tukemalla ympäristön suojelemiseen ja maaseudun ylläpitämiseen tähtääviä maatalouden tuotantomenetelmiä (maatalouden ympäristöohjelma) pyritään edistämään yhteisön maatalous- ja ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamista.

Tällä tuella edistetään:

— maatalousmaan hyödyntämistä, jossa otetaan huomioon ympäristön, maiseman ja sen ominaispiirteiden, luonnonvarojen, maaperän ja geneettisen monimuotoisuuden suojelu ja parantaminen,

— ympäristölle suotuisaa viljelyn laajaperäistämistä ja laajaperäisten laidunjärjestelmien hoitoa,

— luonnonarvoltaan merkittävien uhattujen viljely-ympäristöjen säilyttämistä,

— maatalousmaan maiseman ja historiallisten ominaispiirteiden ylläpitoa,

— maatalouskäytäntöjen ympäristösuunnittelua.”

4 Asetuksen 23 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tukea myönnetään viljelijöille, jotka tekevät vähintään viisi vuotta kestäviä maatalouden ympäristösitoumuksia. Tarvittaessa tietynlaisille sitoumuksille määritellään pitempi kestoaika niiden ympäristövaikutusten mukaan.

2. Maatalouden ympäristösitoumuksiksi ei riitä tavanomaisten hyvien maatalouskäytäntöjen soveltaminen.

Sitoumuksiin on liityttävä palveluja, joita ei liity muihin tukitoimenpiteisiin, kuten markkinatukeen ja luonnonhaittakorvauksiin.”

5 Asetuksen 24 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Maatalouden ympäristösitoumukseen liittyvää tukea myönnetään vuosittain, ja se lasketaan seuraavin perustein:

— tulonmenetys,

— sitoumuksesta aiheutuvat lisäkustannukset,

ja

— tarve kannustimen tarjoamiseen.

Vuotuisen tuen tasoa laskettaessa voidaan ottaa huomioon myös sitoumusten täyttämisen edellyttämistä tuottamattomista infrastruktuuri-investoinneista aiheutuvat kustannukset.

2. Yhteisön tuen vuotuiset enimmäismäärät vahvistetaan liitteessä. Määrät perustuvat tilan siihen alaan, jolla maatalouden ympäristösitoumuksia sovelletaan.”

6 Asetuksen N:o 817/2004 II luvun 6 jaksossa, jonka otsikko on ”Hakemukset, tarkastukset ja seuraamukset”, olevassa 67 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Järjestelmään liittymistä koskevat alkuperäiset hakemukset ja maksua koskevat peräkkäiset hakemukset on tarkastettava siten, että varmistetaan tukien myöntämisedellytysten noudattamisen tehokas todentaminen.

Jäsenvaltiot määrittelevät valvonnan menetelmät ja keinot sekä valvottavat henkilöt tukitoimenpiteiden luonteen mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on kaikissa aiheellisissa tapauksissa noudatettava asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 käyttöön otettua yhdennettyä tarkastus- ja valvontajärjestelmää.

2. Valvonta toteutetaan hallinnollisilla ja paikalla tehtävillä tarkastuksilla.”

7 Asetuksen N:o 817/2004 69 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Paikalla tehtävät tarkastukset on tehtävä asetuksen (EY) N:o 2419/2001 III osaston mukaisesti. Niiden on koskettava vuosittain vähintään viittä prosenttia tuensaajista ja katettava kaikki ohjelma-asiakirjoissa määrätyt erityyppiset maaseudun kehittämistoimenpiteet. – –

Paikalla tehtävät tarkastukset on hajautettava tehtäviksi ympäri vuotta kutakin maaseudun kehittämisen toimenpidettä koskevan riskianalyysin mukaisesti. Asetuksen (EY) N:o 1257/1999 II osaston I, VII, VIII ja IX luvun soveltamisalaan kuuluvien investointitukitoimenpiteiden osalta jäsenvaltiot voivat säätää, että paikalla tehtävät tarkastukset koskevat ainoastaan päättymäisillään olevia hankkeita.

Tuensaajan kaikki sitoumukset ja velvoitteet, jotka on tarkastuskäynnin aikana mahdollista tarkastaa, on tarkastettava.”

8 Asetuksen N:o 817/2004 71 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tuki on maksettu aiheettomasti, maaseudun kehittämistoimenpiteitä varten myönnettävän tuen saajan on korvattava nämä määrät asetuksen (ETY) N:o 2419/2001 49 artiklan mukaisesti.”

9 Asetuksen N:o 817/2004 73 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä voimassa olevien velvoitteiden ja asiaa koskevien säännösten rikkomuksiin sovellettava seuraamusjärjestelmä ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tämän järjestelmän täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.”

10 Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdennetystä hallinto- ja valvontajärjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3508/92 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 11.12.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2419/2001 (EYVL L 327, s. 11) III osastossa, jonka otsikko on ”Tarkastukset”, olevassa 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Paikalla tehtävät tarkastukset on tehtävä ennalta ilmoittamatta. Jos valvonnan tarkoitus ei vaarannu, vain välttämättömään rajautuva ennakkoilmoitus voidaan kuitenkin antaa. Tällaista ilmoitusta ei asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta saa antaa kuin enintään 48 tuntia ennen tarkastusta.

2. Tässä asetuksessa säädetyt paikalla tehtävät tarkastukset ja muut yhteisön säännöissä säädetyt tarkastukset on tehtävä samanaikaisesti, jos se on asianmukaista.

3. Asianomainen hakemus tai asianomaiset hakemukset hylätään, jos viljelijä tai tämän edustaja estää paikalla tehtävän tarkastuksen suorittamisen.”

11 Asetus N:o 2419/2001 on kumottu yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä 29.9.2003 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 säädettyjen täydentävien ehtojen, tuen mukauttamisen ja yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 21.4.2004 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 796/2004 (EUVL L 141, s. 18). Asetuksen N:o 796/2004 nojalla sitä on sovellettava 1.1.2005 alkavilta markkinointivuosilta tai palkkiokausilta esitettyihin tukihakemuksiin, ja viittauksia asetukseen (EY) N:o 2419/2001 on pidettävä viittauksina asetukseen N:o 796/2004.

12 Asetuksen N:o 2419/2001 17 artiklan 3 kohtaa seuranneen asetuksen N:o 796/2004 23 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Tukihakemus hylätään, jos viljelijä tai tämän edustaja estää paikalla tehtävän tarkastuksen tekemisen.”

Kansallinen säännöstö

13 Itävallan toimivaltainen ministeri antoi asetuksen N:o 1257/1999 perusteella erityisohjesäännöstön, joka koskee Itävallan ohjelmaa ympäristönsuojeluvaatimusten mukaisen, laajaperäisen ja maaseutuympäristön hoidon vaatimusten kanssa sopusoinnussa olevan maatalouden edistämiseksi (jäljempänä ÖPUL 2000). ÖPUL 2000 käsittää useita tässä asetuksessa tarkoitettuja maatalouden ympäristötoimenpiteitä, jotka tuensaajan on valittava ensimmäisen tukihakemuksensa yhteydessä ja jotka täytäntöön pantuaan Itävallan alueella tuenhakija pystyy saamaan Euroopan unionin yhteisrahoittamaa pinta-alatukea.

14 ÖPUL 2000, joka sisältää useita liitteitä, jakautuu yleiseen osaan, jossa määrätään muun muassa useisiin ohjelman osiin sovellettavista yhteisistä tuen myöntämisedellytyksistä, tuen suorittamisesta, tarkastusjärjestelmästä sekä tuen palauttamisesta silloin, kun sen myöntämisedellytyksiä ei ole noudatettu, sekä osaan, joka koskee tuen konkreettisen myöntämisen erityisiä edellytyksiä. ÖPUL 2000 ei ole Itävallan oikeuden mukaan abstrakti ja yleinen säännöstö, vaan sen määräykset otetaan huomioon sopimusta tehtäessä sopimuslausekkeina.

15 Asetuksen N:o 1257/1999 23 artiklaan perustuvassa ÖPUL 2000:n 1.4.4 kohdassa määrätään, että tuenhakijalle syntyy ensimmäisen tukihakemuksen kohteena olevien toimenpiteiden osalta hakemuksen jättämisellä velvollisuus viljellä tai hoitaa asianomaisia aloja viiden vuoden ajan tukikelpoisuusedellytysten mukaisesti ja täyttää ajanjakson kestäessä kaikki muut tukikelpoisuusedellytykset.

16 ÖPUL 2000:n 1.9 kohdassa otetaan käyttöön tarkastusjärjestelmä, jossa tarkastuselimillä on pääsy kaikille viljelyaloille ja jossa tuenhakija on velvollinen sallimaan suunniteltujen tarkastustoimenpiteiden suorittamisen.

17 ÖPUL 2000:n 1.10 kohdan mukaan tuenhakija on velvollinen palauttamaan myönnetyn tuen, tai hän menettää oikeutensa vaatia myönnettyjen mutta vielä maksamatta olevien tukien suorittamista, jos asetettuja velvoitteita ei ole noudatettu, jos ÖPUL 2000:ssa tai sitoumusilmoituksessa olevia edellytyksiä ei ole täytetty tai jos tuenhakija ei ole antanut tarkastuselimille pääsyä kaikille viljelyaloille. Tässä kohdassa määrätään vielä, että jos viiden vuoden sitoumusta ei noudateta, tuensaajan on palautettava sitoumuksen voimassaolojakson aikana jo saadut tuet.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

18 Hehenberger haki 11.9.2000 jättämällään hakemuksella ensimmäistä kertaa Itävallan maksajavirastolta, joka toimii Itävallan valtion nimissä ja lukuun, maatalouden ympäristötukia ÖPUL 2000:n perusteella.

19 Hehenberger oli antanut hakemuksen yhteydessä sitoumusilmoituksen, jossa hän sitoutui ÖPUL 2000:n 1.4.4 kohdan mukaisesti toteuttamaan 1.1.2001 lähtien viiden vuoden ajan tietyt ÖPUL 2000:ssa tarkoitetut maatalouden ympäristötoimenpiteet. Allekirjoittaessaan sitoumuksen, jossa nimenomaisesti viitattiin ÖPUL 2000:een, Hehenberger oli myös sitoutunut noudattamaan ÖPUL 2000:ta, joka oli täten kyseisen viraston kanssa tehtyjen yksittäisten tukisopimusten osa. Viiden vuoden sitoumusta pidennettiin tämän jälkeen vuodella 31.12.2006 saakka.

20 Itävallan maksajavirasto maksoi kyseiset maatalouden ympäristötuet vuosilta 2001–2005 kyseisen sitoumuksen ja Hehenbergerin vuosittain jättämien tukihakemusten perusteella. Vuosittainen tukihakemus vuodelle 2005 jätettiin 22.4.2005.

21 Toimivaltaiset tarkastuselimet aikoivat toteuttaa 12.9.2005 paikalla tehtävällä tarkastuksella ÖPUL 2000:n 1.9 kohdan mukaisen kyseisten pinta-alojen mittauksen. Hehenberger kuitenkin epäsi pääsyn näille aloille ja esti siten tarkastuksen suorittamisen.

22 Itävallan maksajavirasto ilmoitti 9.10.2006 päivätyssä kirjeessä Hehenbergerille, ettei hänelle makseta ÖPUL 2000:een perustuvia maatalouden ympäristötukia vuodelta 2006, koska näiden tukien myöntämiseen lisävuodeksi vaadittiin, että tuensaaja noudatti ÖPUL 2000:een perustuvaa viiden vuoden sitoumusta.

23 Itävallan maksajavirasto totesi 27.2.2007 päivätyssä kirjeessään, että Hehenberger oli tehnyt 12.9.2005 paikalla tehtävän tarkastuksen suorittamisen mahdottomaksi. Kyseinen virasto vaati tämän takia ÖPUL 2000:n 1.10 kohdan nojalla Hehenbergeriä palauttamaan kaikki hänelle ÖPUL 2000:n nojalla vuosilta 2001–2005, eli sen sitoumuksen voimassaoloajalta, jonka hän oli aiemmin antanut, maksetut tuet.

24 Hehenberger riitautti tukien palauttamisen Landesgericht für Zivilrechtssachen Wienissä nostamallaan kanteella. Hän totesi, että seuraamus, jossa useiden vuosien aikana myönnetyt tuet määrätään palautettavaksi, on suhteeton. Itävallan valtio vaati kanteen hylkäämistä.

25 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on selvää, että Hehenberger epäsi pääsyn kyseisille aloille ja esti täten paikalla tehtävän tarkastuksen suorittamisen. Kyseinen tuomioistuin katsoi näin ollen, että kanne olisi hylättävä ÖPUL 2000:n ja pääasian asianosaisten sen perusteella tekemien tukisopimusten nojalla, koska Itävallan valtio sai nyt käsiteltävän tapauksen olosuhteissa vaatia Hehenbergeriä palauttamaan kyseiset tuet.

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kuitenkin epävarma siitä, miten asetusta N:o 1257/1999, luettuna yhdessä asetuksen N:o 817/2004 kanssa, on tulkittava. Se haluaa erityisesti tietää, onko ÖPUL 2000:n 1.10 kohdassa määrätty erityisen ankara seuraamus yhteensopiva asetuksessa N:o 1257/1999 asetettujen niiden tavoitteiden kanssa, jotka liittyvät ennen kaikkea viljeltyjen alojen ylläpitämiseen, maaseudun säilyttämiseen ja maaseudun toimivaan viljelyyn.

27 Tässä tilanteessa Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko – – asetus – – N:o 1257/1999, luettuna yhdessä – – asetuksen – – N:o 817/2004 kanssa, esteenä sellaiselle tuenmyöntäjän sääntelylle, jonka mukaan tuensaajan on palautettava silloin, kun paikalla tehtävän tarkastuksen (pinta-alojen mittauksen) suorittaminen on tehty mahdottomaksi, kaikki maatalouden ympäristötoimenpiteen yhteydessä sitoumuksen voimassaolojakson aikana jo myönnetyt tuet silloinkin, kun tukea on myönnetty ja maksettu jo useiden vuosien ajalta?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tällä kysymyksellään tietää, onko asetus N:o 1257/1999, luettuna yhdessä asetuksen N:o 817/2004 kanssa, esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, jonka mukaan silloin, kun tuensaajana oleva maanviljelijä on estänyt kyseisten pinta-alojen paikalla tehtävän tarkastuksen, kaikki kyseiselle maanviljelijälle maatalouden ympäristötoimenpiteen yhteydessä sitoumuksen voimassaolojakson aikana jo myönnetyt tuet on palautettava silloinkin, kun tukea on maksettu jo useiden vuosien ajalta.

29 Aivan ensimmäiseksi on todettava, ettei asetukseen N:o 1257/1999 eikä asetukseen N:o 817/2004 ole nimenomaisesti otettu säännöstä, joka olisi esteenä tällaiselle kansalliselle sääntelylle.

30 Asetuksen N:o 1257/1999 22–24 artiklassa määritellään erityisesti maaseudun ylläpitämiseen tähtääville maatalouden tuotantomenetelmille myönnettävien tukien yleiset myöntämisedellytykset. Näistä säännöksistä ilmenee, että maatalouden ympäristötoimenpiteille on ominaista asianomaisten viljelijöiden viisivuotinen sitoumus harjoittaa ympäristöä kunnioittavaa viljelyä. Jäsenvaltiot myöntävät maatalouden ympäristösitoumuksesta, jonka vähimmäiskesto on viisi vuotta, vastikkeena tuen vuosittain tulonmenetyksen tai sitoumuksesta aiheutuvien lisäkustannusten perusteella (ks. asia C-241/07, JK Otsa Talu, tuomio 4.6.2009, Kok., s. I-4323, 36 kohta).

31 Asetuksen N:o 817/2004 67 artiklassa säädetään maatalouden tuotantomenetelmien useampivuotisen ympäristötuen tarkastusjärjestelmästä, että sekä järjestelmään liittymistä koskevat alkuperäiset hakemukset että maksua koskevat peräkkäiset hakemukset on tarkastettava siten, että varmistetaan tukien myöntämisedellytysten noudattamisen tehokas todentaminen. Asetuksen 69 artiklassa selvennetään lisäksi, että paikalla tehtävät tarkastukset koskevat tuensaajan kaikkia sitoumuksia ja velvoitteita, jotka on tarkastuskäynnin aikana mahdollista tarkastaa.

32 Asetuksen 69 artiklassa korostetaan tämän ohella, että kyseiset tarkastukset on tehtävä asetuksen (EY) N:o 2419/2001 III osaston mukaisesti. Tässä osastossa, jonka otsikko on ”Tarkastukset”, olevassa 17 artiklan 3 kohdassa – joka on korvattu sen normatiivista sisältöä normatiiviselta sisällöltään olennaisilta osin vastaavalla asetuksen N:o 796/2004 23 artiklan 2 kohdalla – säädetään niistä

oikeudellisista seurauksista, jotka liittyvät paikalla tehtävien tarkastusten estämiseen. Näissä säännöksissä säädetään nimenomaisesti, että tukihakemukset hylätään, jos viljelijä tai tämän edustaja estää paikalla tehtävän tarkastuksen.

33 Tästä on todettava, että unionin tuomioistuin on jo saanut tilaisuuden tulkita asetuksen N:o 796/2004 23 artiklan 2 kohtaa asiassa C-536/09, Omejc, 16.6.2011 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-5367). Unionin tuomioistuin korosti kyseisen tuomion 27 kohdassa tarkastusten tärkeyttä ja totesi, että sillä, että niiden tekeminen estetään, on väistämättä aiheuduttava kyseisten tukihakemusten hylkäämisen kaltaisia merkittäviä oikeudellisia seurauksia.

34 Hylkääminen on oikeudellinen seuraus mahdottomuudesta todentaa tehokkaasti, että tukien myöntämisedellytyksiä on noudatettu, kuten asetuksen N:o 817/2004 67 artiklassa vaaditaan. Maatalouden ympäristötukien, joille on ominaista useampivuotiset sitoumukset, kohdalla nämä tuen myöntämisedellytykset eivät päde ainoastaan sen vuoden osalta, jona paikalla tehtävä tarkastus tehtiin, vaan koko sitoumuksen sen voimassaolojakson aikana, jolta näitä tukia myönnettiin, joten – kuten asetuksen 69 artiklassa säädetään – edellä mainittuihin tukiin liittyvät paikalla tehtävät tarkastukset koskevat kaikkia sitoumuksia. Tällaisten tarkastusten suorittamisen mahdottomaksi tekevä maanviljelijän menettely estää näin ollen todentamasta, että kyseisiä edellytyksiä on noudatettu koko sitoumuksen voimassaolojakson ajan.

35 Tästä seuraa useampivuotisten maatalouden ympäristötoimenpiteiden osalta, että jos maatalouden ympäristötukien saaja on estänyt paikalla tehtävien tarkastusten tekemisen siten, että ei ole mahdollista todentaa, onko edellä mainittuja tukikelpoisuusedellytyksiä noudatettu koko sitoumuksen voimassaolojakson ajan, kyseiset maatalouden ympäristötukien hakemukset on hylättävä asetuksen N:o 2419/2001 17 artiklan 3 kohdan ja asetuksen N:o 796/2004 23 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Näissä säännöksissä tarkoitetut asianomaiset hakemukset käsittävät siten kaikki hakemukset, jotka liittyvät edellä mainittuihin tukikelpoisuusedellytyksiin, joita on noudatettava koko sen maatalouden ympäristöhankkeen keston ajan, johon tuensaaja on sitoutunut, ja joita paikalla tehtävä tarkastus koskee.

36 Näin ollen kyseinen tuensaaja on – kuten asetuksen N:o 817/2004 71 artiklan 2 kohdasta käy ilmi – velvollinen palauttamaan kaikki jo maksetut maatalouden ympäristötukien määrät, jotka liittyvät hylättyihin hakemuksiin.

37 On lisäksi täsmennettävä, että unionin lainsäätäjän vahvistettua kelpoisuusedellytykset tuen myöntämistä varten yhden näistä edellytyksistä noudattamatta jättämisestä seuraava oikeudenmenetys ei ole seuraamus vaan pelkkä seuraus laissa säädettyjen edellytysten noudattamatta jättämisestä (ks. vastaavasti asia C-171/03, Toeters ja Verberk, tuomio 11.11.2004, Kok., s. I-10945, 47 kohta ja asia C-45/05, Maatschap Schonewille-Prins, tuomio 24.5.2007, Kok., s. I-3997, 47 kohta). Tukihakemuksen hylkäämistä sen takia, että kelpoisuusedellytysten täyttymistä on mahdotonta todentaa paikalla tehtävän tarkastuksen estäneen maanviljelijän menettelyn takia, ei myöskään voida pitää seuraamuksena, joten se ei kuulu asetuksen N:o 817/2004 73 artiklan soveltamisalaan.

38 Kaikkien edellä olevien seikkojen perusteella on todettava, että asetus N:o 1257/1999, luettuna yhdessä asetuksen N:o 817/2004 kanssa, ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, jonka mukaan silloin, kun tuensaajana oleva maanviljelijä on estänyt kyseisten pinta-alojen paikalla tehtävän tarkastuksen, kaikki kyseiselle maanviljelijälle maatalouden ympäristötoimenpiteen yhteydessä sitoumuksen voimassaolojakson aikana jo myönnetyt tuet on palautettava silloinkin, kun tukea on maksettu jo useiden vuosien ajalta.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (seitsemäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta 17.5.1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1257/1999, luettuna yhdessä asetuksen N:o 1257/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 29.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 817/2004 kanssa, ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, jonka mukaan silloin, kun tuensaajana oleva maanviljelijä on estänyt kyseisten pinta-alojen paikalla tehtävän tarkastuksen, kaikki kyseiselle maanviljelijälle maatalouden ympäristötoimenpiteen yhteydessä sitoumuksen voimassaolojakson aikana jo myönnetyt tuet on palautettava silloinkin, kun tukea on maksettu jo useiden vuosien ajalta.

Allekirjoitukset